

*Литвинюк Я.В., магістрант 2 року підготовки,
спеціальності «Соціальна робота»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ЖИТЛОВА СУБСИДІЯ ЯК ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ

HOUSING SUBSIDIUM AS STATE SUPPORT IMPOVERISHED FAMILIES

Анотація. Дана стаття направлена на розкриття актуального на сьогоднішній день питання субсидій малозабезпеченим сім'ям. Розглянуто основні поняття та підстави надання житлових субсидій незахищеним верствам населення, а саме малозабезпеченим сім'ям. Досліджено правовий механізм нарахування субсидій малозабезпеченим сім'ям.

Ключові слова: малозабезпечена сім'я, державна підтримка, пільга, субсидія, житлово-комунальні послуги, межа малозабезпеченості.

Abstract. This article is aimed at the disclosure of a topical issue of subsidies to impoverished families. The basic concepts and grounds for providing housing subsidies to vulnerable groups of the population, namely impoverished families, are considered. The legal mechanism of the calculation of subsidies to low-income families is researched.

Keywords: impoverished family, state support, privilege, subsidy, housing and communal services, the limit of low income.

В останній час в Україні спостерігається ситуація, за якої з кожним роком знижується рівень життя населення. В першу чергу, це пов'язане з низьким рівнем оплати праці. Українське суспільство характеризується значною диференціацією населення за рівнем матеріального забезпечення різних груп та верств (майже 2/3 населення мають доходи нижчі середнього рівня). Державна політика у сфері соціального захисту населення неможлива без підтримки життя, здоров'я та працездатності найбільш матеріально-незахищених категорій громадян, а саме малозабезпечених.

Проблема реалізації соціального забезпечення громадян, які опинилися в складних життєвих обставинах, завжди була в центрі уваги. Зокрема, це питання у своїх роботах висвітлювали українські вчені: Пилипенко П.Д., Бурак В.Я, Бойко М.Д., Ярошенко І.С., Головатий М.Ф., Гансова Е.А. та багато інших.

Мета дослідження: визначити основні поняття малозабезпеченості та малозабезпечених сімей; розкрити поняття субсидій та її використання.

Відповідно до мети було визначено такі завдання:

- визначити та вивчити основні поняття малозабезпечена сім'я, межа малозабезпеченості;
- розкрити поняття субсидії, житлово-комунальних послуг;

• з'ясувати на яких підставах та у якому порядку надається житлова субсидія малозабезпеченим сім'ям.

Виклад основного матеріалу. Соціальний захист населення має велике значення для розвитку українського суспільства, адже турбота про малозабезпечених громадян та сімей необхідна для досягнення рівноправності між різними верствами, що і є ознакою демократії. Субсидія дуже необхідна на теперішній час, так як малозабезпечені сім'ї не мають змоги оплатити житлово-комунальні послуги.

Межа малозабезпеченості – це величина середньодушового сукупного доходу, який забезпечує непрацездатному громадянину споживання товарів і послуг на мінімальному рівні, встановленому законодавством.

Межа малозабезпеченості формується на основі нормативно-статистичного методу. Нормативним методом формується набір продовольчих товарів, який визначається відповідно до соціальних норм споживання для осіб непрацездатного віку, що розробляються науковими установами і організаціями відповідного профілю. Вартість непродовольчих товарів і послуг та вартість утримання житла визначаються відповідно до фактичних витрат сімей з низькими доходами згідно з положенням, затвердженим Кабінетом Міністрів України. Вартість непродовольчих товарів не може становити менше п'ятнадцяти відсотків вартості продуктового набору [4].

Малозабезпечена сім'я – сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї [2].

Найчастіше малозабезпеченими стають: багатодітні сім'ї, батьки чи матері-одиначки тощо.

Законодавством України родинам із невисокими доходами надається можливість отримання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, пільг та житлових субсидій на загальних підставах.

Субсидія – це щомісячна державна соціальна допомога на оплату житлово-комунальних послуг малозабезпеченим сім'ям, яка призначається адресно та в безготівковій формі. Також субсидія призначається один раз на рік готівкою на придбання скрапленого газу та твердого побутового палива. Тобто субсидія становить свого роду знижку, яка розраховується, як різниця між розміром плати за комунальні послуги в межах соціальних норм та відповідним процентом доходів зареєстрованих членів домогосподарства [1].

Порядок надання населенню субсидій регулюється відповідно до Положенням про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. №848.

Право на призначення субсидії мають сім'ї, у яких розмір плати за житлово-комунальні послуги у межах норм споживання з урахуванням пільг перевищує обсяг визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

Житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності,

спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Вироблення та виконання житлово-комунальних послуг регламентуються стандартами, нормативами, нормами і правилами, які встановлюють комплекс якісних та кількісних показників і вимог, з урахуванням соціальних, економічних, природно-кліматичних та інших умов регіонів та населених пунктів.

Комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи в забезпеченні: холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, установленому законодавством [3].

Субсидія для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначається з місяця звернення за її призначенням до кінця опалювального сезону, але не більше ніж на 12 місяців.

Оскільки згідно з Положенням опалювальний сезон закінчується 30 квітня, то субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, які будуть призначатися у травні 2016 року – квітні 2017 року (у тому числі на наступний період без звернення громадян), будуть призначені до квітня 2017 року включно.

Субсидія для відшкодування витрат на придбання твердого палива та скрапленого газу, як і раніше, призначається на календарний рік. Постановою скасовано норму стосовно призначення субсидії на придбання твердого палива і скрапленого газу на наступний період без звернення громадян. У зв'язку з цим, якщо субсидія на придбання твердого палива і скрапленого газу особам, які отримували субсидію у 2015 році, не призначена на 2016 рік до набрання чинності постанови, для її призначення має бути подана заява і декларація. При цьому субсидія на оплату житлово-комунальних послуг розраховується з січня 2016 року.

За наявності договору найму (оренди) субсидія призначається по місяць, в якому завершується термін дії договору найму (оренди). Призначення субсидії на наступний період здійснюється на підставі заяви і декларації.

Передбачено можливість подати заяву і декларацію для призначення субсидії в електронному вигляді (у тому числі з використанням електронного цифрового підпису). Отримані таким чином заяви та декларації, у яких відсутній підпис громадянина, опрацьовуються лише після їх підпису протягом місяця. Якщо заявник не підписав заяву і декларацію в зазначений строк, потрібно подавати нові заяву і декларацію [1].

Висновки. Визначено поняття межа малозабезпеченості, вивчено та в повному обсязі розкрито поняття малозабезпечених сімей.

Розкрито поняття житлово-комунальних послуг та субсидії, а саме:

Субсидія – це щомісячна державна соціальна допомога на оплату житлово-комунальних послуг малозабезпеченим сім'ям, яка призначається адресно та в безготівковій формі.

З'ясовано, що житлова субсидія має право на існування у сфері

малозабезпеченості, так як вона надається громадянам, які опинилися в складних життєвих обставинах на загальних підставах.

Отже, можна зробити загальний висновок, що житлова субсидія дійсно є великою державною підтримкою малозабезпечених сімей. Так як на сьогодні рахунки за плату житлово-комунальних послуг є досить великими, що для осіб у яких скалося складне життєве становище, стають недосяжними. Держава гарантує свій державно-правовий захист у формі пільги на оплату комунальних послуг в Постанові Кабінету Міністрів України «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива», тим самим компенсуючи частину витрат за використані малозабезпеченими сім'ями рахунки за плату комунальних послуг.

Список використаних джерел

1. Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. №735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF>

2. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 14.07.2016 р. №1462-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.

3. Про житлово-комунальні послуги : Закон України від 13.04.2017 р. №2019-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1875-15>

4. Про межу малозабезпеченості : Закон України від 04.10.1994 р. №192/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/190/94-%D0%B2%D1%80>